

Guiding the leaders of tomorrow

▶ 2026

Hoërskool Olimpiade voorbereidings studiegids

Graad 10

BESIGHEIDSTUDIES

**VORIGE VRAESTEL EN MEMO
RONDE EEN EN TWEE**

2023 * 2024 * 2025

NELSON MANDELA
UNIVERSITY

DEPARTMENT OF
FINANCE AND INVESTMENT
MANAGEMENT

**MILPARK
EDUCATION**

UFS

UNIVERSITY OF THE FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE VRYSTAAT
YUNIVESITHI YA FREISTATA

WSU
Walter Sisulu University
In pursuit of excellence

DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE
Creative. Distinctive. Impactful.

EXPLORE YOUR FUTURE AT NELSON MANDELA UNIVERSITY

CHANGE THE WORLD BY APPLYING FOR A QUALIFICATION IN ONE OF THE FOLLOWING STUDY FIELDS:

Accounting • Advertising • Afrikaans • Agricultural Management • Analytical Chemistry • Anthropology • Applied Design • Applied Mathematics • Architectural Technology • Architecture • Art • Auditing • Biochemistry • Biokinetics • Botany • Broadcasting • Building • Business Management • Business Studies • Ceramic Design • Chemistry • Civil Engineering • Clinical Psychology • Computer Science • Communication Networks (IT) • Conservation Biology • Construction Economics • Construction Management • Counselling Psychology • Chemical Process Technology • Development Studies • Dietetics • Economics • Ecology • Education • Electrical Engineering • English • Environmental Health • Environmental Management • Emergency Medical Care (Paramedic) • Fashion • Financial Accounting • Financial Planning • Fine Art • Foundation Phase Teaching • Forestry • French • FET Teaching • Game Ranch Management • Geography • Geology • Graphic Design • History • Hospitality Management • Human Movement Science • Human Resource Management • Human Settlement Development • Industrial Psychology • Industrial Engineering • Information Systems • Information Technology • Inorganic Chemistry • Interior Design • Internal Auditing • Inventory Management • Intermediate Phase Teaching • isiXhosa • Journalism • Language & Literature • Law • Logistics • Management • Marine Biology • Marine Engineering • Marketing • Mathematics • Mechanical Engineering • Mechatronics • Media, Communication & Culture • Microbiology • Music • Medical Laboratory Science • Medicine & Surgery • Nature Conservation • Nursing • Operations Management • Painting • Pharmacy • Philosophy • Physiology • Photography • Physics • Political Studies • Polymer Technology • Psychology • Public Administration • Public Management • Public Relations Management • Quality Management • Quantity Surveying • Radiography (Diagnostic) • Restoration Ecology • Renewable Energy • Sculpture • Senior Phase Teaching • Social Work • Sociology • Software Development • Sport Management • Sport Science • Statistics • Support Services (IT) • Taxation • Textile Design & Technology • Tourism • Transport Economics • User Support Services (IT) • Visual Arts • Wood Technology • Zoology

T 041 504 1111
E info@mandela.ac.za

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD

ANSWER SHEET

TODAY'S DATE DAY MONTH YEAR GRADE

SCHOOL NAME

LEARNER SURNAME

FIRST NAME INITIALS DATE OF BIRTH Female Male

LEARNER EMAIL (If available)

LEARNER Mobile Number

SELECT THE SUBJECT/SUBJECTS (Mark a block with a X)

ACCOUNTING/REKENINGKUNDE ☐ BUSINESS STUDIES/BESIGHEIDSTUDIES ☐ ECONOMICS/EKONOMIE ☐

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1 A B C D	6 A B C D	11 A B C D	16 A B C D	21 A B C D	26 A B C D
2 A B C D	7 A B C D	12 A B C D	17 A B C D	22 A B C D	27 A B C D
3 A B C D	8 A B C D	13 A B C D	18 A B C D	23 A B C D	28 A B C D
4 A B C D	9 A B C D	14 A B C D	19 A B C D	24 A B C D	29 A B C D
5 A B C D	10 A B C D	15 A B C D	20 A B C D	25 A B C D	30 A B C D

TOTAL ____/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1 A B C D	6 A B C D	11 A B C D	16 A B C D	21 A B C D	26 A B C D
2 A B C D	7 A B C D	12 A B C D	17 A B C D	22 A B C D	27 A B C D
3 A B C D	8 A B C D	13 A B C D	18 A B C D	23 A B C D	28 A B C D
4 A B C D	9 A B C D	14 A B C D	19 A B C D	24 A B C D	29 A B C D
5 A B C D	10 A B C D	15 A B C D	20 A B C D	25 A B C D	30 A B C D

TOTAL ____/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1 A B C D	6 A B C D	11 A B C D	16 A B C D	21 A B C D	26 A B C D
2 A B C D	7 A B C D	12 A B C D	17 A B C D	22 A B C D	27 A B C D
3 A B C D	8 A B C D	13 A B C D	18 A B C D	23 A B C D	28 A B C D
4 A B C D	9 A B C D	14 A B C D	19 A B C D	24 A B C D	29 A B C D
5 A B C D	10 A B C D	15 A B C D	20 A B C D	25 A B C D	30 A B C D

TOTAL ____/30

INSTRUCTIONS: Please complete all required information
Colour a circle completely ● CORRECT MARK
Erase any faulty marks completely
Do not fold, tear or damage this form

Study at DUT in 2026

Apply via: www.cao.ac.za

DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

Bachelor of Information and Communication Technology in Internet of Things (IoT)

CAO CODE: DU-D-IOT

Bachelor of Information and Communications Technology

CAO CODE: DU-D-BIT

Diploma in ICT in Applications Development

CAO CODE: DU-I-APD

Diploma in ICT in Business Analysis

CAO CODE: DU-I-BUA

Bachelor of Applied Science in Textile Science

CAO CODE: DU-D-ATT

Bachelor of Design in Visual Communication Design (Graphic Design)

CAO CODE: DU-C-BDV

Bachelor of Engineering Technology in Geomatics

CAO CODE: DU-D-BBE

Bachelor of Engineering Technology in Electronic Engineering

CAO CODE: DU-D-BGL

Bachelor of the Built Environment in Construction Studies

CAO CODE: DU-D-BBU

Diploma in Engineering Technology in Civil Engineering

CAO CODE: DU-I-DNC

Diploma in Built Environment in Construction Studies

CAO CODE: DU-I-DBE

Bachelor of Health Sciences in Homeopathy

CAO CODE: DU-D-HM4

Bachelor of Health Sciences in Environmental Health

CAO CODE: DU-D-EVH

Diploma in Management Sciences: Operations (p/t)

CAO CODE: DU-D-PDY

© 1997 by the American Psychological Association
0893-3200/97 \$12.00 DOI: 10.1037/0893-3200.17.4.444

GRAAD 10

SRONDE 1 & 2

2025

VORIGE VRAESTEL

Besigheidstudies

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 7 Mei 2025

Instruksies

NB! Lees asseblief die onderstaande instruksies sorgvuldig.

Indien die ANTWOORDBLAD nie volledig ingevul word nie sal die antwoordblad ongeldig wees.

1. NB! Gebruik asseblief n **HB potlood of n swart pen** om die antwoordblad te voltooi.
Geen gekleurde penne word aanvaar nie.
2. Die ANTWOORDBLAD bestaan uit 3 afdelings. Rekeningkunde, Besigheidstudies en Ekonomie.
Kies en antwoord die korrekte vak.
3. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D) Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
4. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2025 – GRAAD 10

BESIGHEIDSTUDIES

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 TOT 30.

Besigheidsomgewings

1. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n besigheidshulpbron in die mikro-omgewing?
 - A Regeringsregulasies
 - B Verskaffers
 - C Werknemers
 - D Wisselkoerse
2. Watter besigheidsfunksie is verantwoordelik om te verseker dat goedere en dienste kliënte bereik?
 - A Menslike hulpbronne
 - B Bemaking
 - C Finansies
 - D Openbare betrekkinge
3. 'n Alleenhandelaar word gekenmerk deur _____.
 - A beperkte aanspreeklikheid.
 - B onbeperkte aanspreeklikheid.
 - C baie aandeelhouders.
 - D 'n afsonderlike regsidentiteit.
4. Die organisasiestruktuur van 'n besigheid word bepaal deur _____.
 - A die politieke omgewing.
 - B die aantal werknemers.
 - C die besigheid se visie en missie.
 - D die voorsieningsketting.
5. Wat is 'n sleutelverantwoordelikheid van algemene bestuur in 'n besigheid?
 - A Vervaardiging van goedere.
 - B Doen van bemarkingsnavorsing.
 - C Stel besigheidsdoelwitte.
 - D Die verskaffing van lenings.
6. Die markomgewing bestaan uit _____.
 - A mededingers, kliënte en verskaffers.
 - B werknemers en aandeelhouders.
 - C regeringsbeleid.
 - D die natuurlike omgewing.

7. 'n Besigheid ervaar prysmededinging. Watter faktor beïnvloed dit?
- A Verskaffers
 - B Kliënte
 - C Mededingers
 - D Reguleerders
8. 'n Groot klerekleinhandelaar in Suid-Afrika sukkel namate internasionale vinnige modehandelsmerke hul marktaandeel uitbrei. Hoe moet dit reageer?
- A Verhoog pryse.
 - B Bied unieke waarde aan kliënte.
 - C Verminder bemarkingskoste.
 - D Fokus slegs op interne hulpbronne.
9. 'n Klerekleinhandelaar moet sy pryse aanpas weens 'n styging in invoerbelasting. Dit demonstreer die verband tussen _____
- A die mikro- en markomgewings.
 - B die mark en makro-omgewings.
 - C die makro- en ekonomiese omgewings.
 - D die ekonomiese en mikro-omgewings.
10. 'n Maatskappy wat materiaal van verskillende verskaffers verkry, is besig met _____
- A horisontale integrasie.
 - B vertikale integrasie.
 - C markpenetrasie.
 - D prysdiskriminasie.
11. Verbruikersprysinflasie sal na verwagting gemiddeld 4.5% in 2025 wees. Dit raak besighede in die _____
- A mikro-omgewing.
 - B markomgewing.
 - C makro omgewing.
 - D mededingende omgewing.
12. 'n Plaaslike bakkery sukkel omdat 'n nuwe mededinger naby geopen het. Watter omgewing word die meeste geraak?
- A Makro omgewing
 - B Mikro-omgewing
 - C Markomgewing
 - D Ekonomiese omgewing

13. Watter ekonomiese faktor beïnvloed verbruikers se bestedingskrag?
- A Weerstoestande
 - B Wisselkoerse
 - C Besigheidskultuur
 - D Verskaffers verhoudings
14. Die impak van 'n wêreldwye resessie op 'n Suid-Afrikaanse besigheid is 'n voorbeeld van 'n uitdaging in die _____
- A markomgewing.
 - B makro omgewing.
 - C mikro-omgewing.
 - D besigheidsfunksie omgewing.
15. Hoe moet besighede aanpas by stygende brandstofpryse wat hul vervoerkoste beïnvloed?
- A Verhoog produkpryse aansienlik.
 - B Belê in energiedoeltreffende voertuie.
 - C Verminder verskaffersdiversiteit.
 - D Verhoog die aantal afleweringsvragmotors.

Onderlinge verband tussen omgewings

16. Wanneer 'n besigheid misluk weens hoë rentekoerse, demonstreer dit die interaksie tussen _____
- A mikro- en markomgewings.
 - B mark- en makro-omgewings.
 - C mikro- en makro-omgewings.
 - D politieke en tegnologiese omgewings.
17. 'n Wêreldwye skyfietekort ontwig die produksie van slimfone. Hoe raak dit besighede in Suid-Afrika?
- A Dit skep geleenthede vir plaaslike vervaardiging.
 - B Dit verminder die vraag na slimfone.
 - C Dit dwing besighede om pryse te verlaag.
 - D Dit raak slegs internasionale maatskappye.
18. 'n Hoë werkloosheidsyfer wat die kliëntebasis van 'n kleinhandelaar beïnvloed, illustreer _____
- A 'n mikro-omgewingsuitdaging.
 - B 'n markomgewingsuitdaging.
 - C 'n makro-omgewingsinvloed.
 - D 'n besigheidsfunksie-uitdaging.

Sake- en ekonomiese sektore

19. Wat is die waarskynlike impak van toenemende outomatisering op Suid-Afrika se sekondêre sektor?
- A Dit sal produksiedoeltreffendheid verbeter, maar ongeskoolde werkseleenthede verminder.
 - B Dit sal geen effek op indiensnemingsvlakke hê nie.
 - C Dit sal die behoefte aan besighede in hierdie sektor uitskakel.
 - D Dit sal die regering dwing om outomatisering te staak.
20. 'n Besigheid wat regsdiens verskaf, werk in die _____
- A primêre sektor.
 - B sekondêre sektor.
 - C tersiêre sektor.
 - D regeringsektor.
21. Watter ekonomiese sektor dra die meeste by tot Suid-Afrika se BBP?
- A Mynbou
 - B Vervaardiging
 - C Dienste
 - D Landbou
22. Hoe kan kunsmatige intelligensie die diensesektor in Suid-Afrika beïnvloed?
- A Verhoog outomatisering en werkverplasing.
 - B Verminder digitale transformasie.
 - C Verwyder mededinging in nywerhede.
 - D Laer klantverwagtinge.
23. Watter langtermyn-uitwerking kan 'n krimpende landbousektor op Suid-Afrika se ekonomie hê?
- A Dit kan voedselinvoer 'n hupstoot gee en buitelandse afhanklikheid verhoog.
 - B Dit kan meer werk in stedelike gebiede skep.
 - C Dit kan voedselprijs vir verbruikers verlaag.
 - D Dit kan Suid-Afrika se BBP versterk.
24. Hoe kan besighede in die tersiêre sektor aanpas by kunsmatige intelligensie wat tradisionele poste vervang?
- A Opgradering van werknemers om saam met KI te werk.
 - B Elimineer alle kliëntediensrolle.
 - C Vermindering van belegging in digitale transformasie.
 - D Toenemende afhanklikheid van hande-arbeid.

Die sirkelvloei en besigheidsfunksies

25. In die sirkelvloeimodel verskaf huishoudings _____
- A goedere en dienste.
 - B produksie faktore.
 - C regeringsregulasies.
 - D bemaking strategieë.
26. 'n Entrepreneur word die beste beskryf as iemand wat _____
- A vir 'n groot korporasie werk.
 - B risiko's neem om 'n besigheid te begin en te bestuur.
 - C mededinging vermy.
 - D slegs op finansiële beleggings fokus.
27. Watter van die volgende is 'n sleutelkenmerk van 'n suksesvolle entrepreneur?
- A Verkies om alleen te werk.
 - B Neem berekende risiko's.
 - C Vermy uitdagings.
 - D Volg tendense sonder innovasie.
28. Hoe moet besighede op Suid-Afrika se elektrisiteitskrisis reageer?
- A Sluit alle bewerkings.
 - B Belê in oplossings vir hernubare energie.
 - C Verminder produksie.
 - D Skuif bedrywighe oorsee.
29. Hoe kan die opkoms van afstandwerk die sirkulêre vloei van inkomste in Suid-Afrika beïnvloed?
- A Dit sal geen effek op die ekonomie hê nie.
 - B Dit sal ekonomiese groei voorkom.
 - C Dit sal die vraag na fabriekswerkers verhoog.
 - D Dit kan besteding aan vervoer en stedelike infrastruktuur verminder.
30. As Suid-Afrika sy afhanklikheid van hernubare energie sou vergroot, hoe sal dit die sakesektor beïnvloed?
- A Dit sal werkseleenthede in die groen enrgiesektor skep.
 - B Dit sal belegging in besighede verminder.
 - C Dit sal die rol van entrepreneurs verminder.
 - D Dit sal slegs maatskappye in staatsbesit beïnvloed.

Besigheidstudies

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel Ronde Twee/Finale Ronde

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 30 Julie 2025

Instruksies

NB! Lees asseblief die onderstaande instruksies sorgvuldig.

Indien die ANTWOORDBLAD nie volledig ingevul word nie sal die antwoordblad ongeldig wees.

1. NB! Gebruik asseblief n **HB potlood of n swart pen** om die antwoordblad te voltooi.
Geen gekleurde penne word aanvaar nie.
2. Die ANTWOORDBLAD bestaan uit 3 afdelings. Rekeningkunde, Besigheidstudies en Ekonomie.
Kies en antwoord die korrekte vak.
3. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D) Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
4. Sterkte!

PROVERTO BST OLIMPIADE 2025 – GRAAD 10

Besigheidstudies

Onderwerp: Mikro-omgewing

1. Watter van die volgende opsies weerspieël die logiese volgorde van die aankoopprosedure?
 - A Vergelyk kwotasies → Identifiseer behoeftes → Kies verskaffer → Plaas bestelling → Ontvang goedere → Magtig betaling
 - B Identifiseer behoeftes → Kies verskaffer → Magtig betaling → Vergelyk kwotasies → Plaas bestelling → Ontvang goedere
 - C Identifiseer behoeftes → Vergelyk kwotasies → Kies verskaffer → Plaas bestelling → Ontvang goedere → Magtig betaling
 - D Identifiseer behoeftes → Plaas bestelling → Ontvang goedere → Kies verskaffer → Vergelyk kwotasies → Magtig betaling
2. 'n Klerekleinhandelaar besluit om 'n nuwe somerversameling bekend te stel. Die bemarkingsfunksie bevorder die reeks deur 'n nasionale veldtog, terwyl die produksiespan 'n vertraging ervaar weens 'n tekort aan materiaal. Gevolglik ontvang die finansiële afdeling laer inkomste as wat vir die kwartaal geskat is.

Watter van die volgende beskryf die onderlinge verwantskap van die besigheidsfunksies in hierdie scenario die beste?

- A Die menslike hulpbronne funksie het nie daarin geslaag om geskoolde werkers aan te stel nie, wat produksie en bemarking beïnvloed het.
 - B Produksie se verdragings het finansiering deur verlore inkomste beïnvloed, ten spyte daarvan dat bemarkingspogings effektief was.
 - C Bemarking is afhanklik van produksie om vraag te skep, terwyl finansies betaling vir grondstowwe verseker.
 - D Finansies se vermoë om bemarking te finansier bepaal produksiesukses en voorraadvlakke.
3. TrendZ Boutique is 'n klein mode-kleinhandelaar in Kaapstad in plaaslike besit. Die winkel is bekend vir sy unieke, handgemaakte klere-items en lojale kliëntebasis. Die eienaar het onlangs ontdek dat 'n groot internasionale modeketting 'n winkel in die omgewing oopgemaak wat laer pryse bied. TrendZ het egter pas 'n aanlynwinkel bekendgestel, en hul volhoubare materiale het lof op sosiale media ontvang. Die eienaar is bekommerd oor stygende huurkoste en die beperkte spasie in die fisiese winkel.

Watter van die volgende identifiseer die **SSGB**-elemente uit die scenario korrek?

- A Sterkte: Lojale kliëntebasis en unieke produkte.
Swakheid: Beperkte fisiese winkelruimte.
Geleentheid: Bekendstelling van aanlynwinkel en die aanloklikheid van volhoubaarheid.
Bedreiging: Internasionale mededinging en stygende huurkoste.
- B Sterkte: Sterk sosiale media-aanhang.
Swakheid: Internasionale mededinger naby.
Geleentheid: Hoë huurkoste.
Bedreiging: Bekendstelling van aanlynwinkels.
- C Sterkte: Aanlynwinkel en volhoubare materiale.
Swakheid: Hoë pryse in vergelyking met mededingers.
Geleentheid: Beperkte spasie moedig eksklusiwiteit aan.
Bedreiging: Lojale kliënte skakel oor na ander handelsmerke.
- D Sterkte: Ligging in 'n besige winkelsentrum.
Swakheid: Gebrek aan aanlyn-teenwoordigheid.
Geleentheid: Uitbreiding deur internasionale vennootskappe.
Bedreiging: Negatiewe sosiale media-resensies.
4. 'n Nuutgestigte mode-kleinhandelonderneming sukkel met swak kliëntediens, ondoeltreffende voorraadbestuur en ongemotiveerde werknemers. Watter komponent van die mikro-omgewing word die meeste geraak?
- A Besigheidsfunksies
B Markfunksies
C Sosio-ekonomiese funksies
D Politieke faktore

Onderwerp: Markomgewing

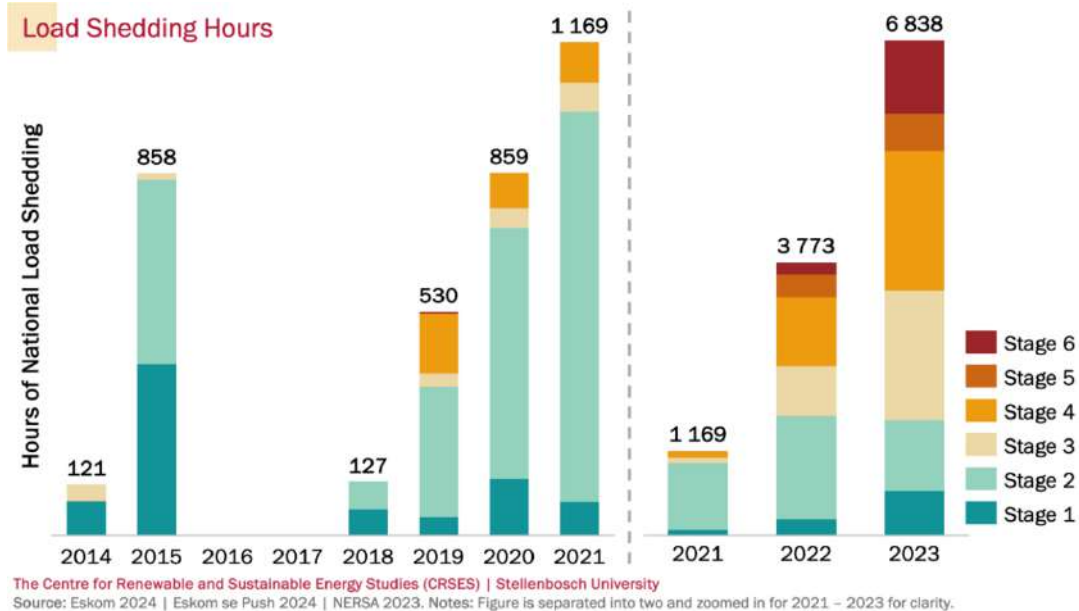
5. Watter van die volgende is die beste voorbeeld van 'n strategiese alliansie waarby Suid-Afrikaanse besighede betrokke is?
- A Pick n Pay werk saam met Takealot se Mr D-toepassing om kruideniersware-afleweringsdienste regoor Suid-Afrika aan te bied.
B Woolworths verkry David Jones in Australië om sy internasionale kleinhandelvoetspoor uit te brei.
C Shoprite stel sy eie privaat-etiketprodukte bekend om afhanklikheid van eksterne verskaffers te verminder.
D MTN verkoop sy aandele in sommige Afrika-bedrywighede om op kernmarkte te fokus.
6. 'n Klein organiese velsorghandelsmerk in Durban wil sy nasionale voetspoor uitbrei sonder om sy eie fisiese winkels op te rig. Die besigheid werk saam met Clicks om sy produkte te versprei en teken ook 'n ooreenkoms met Takealot om aanlyn te verkoop. Dit gebruik Bidvest as sy logistieke vennoot om landwyse aflewering te hanteer, terwyl 'n media-agentskap alle digitale advertensies en kliëntebetrokkenheid bestuur.
- Watter van die volgende klassifiseer die tipe tussengangers wat by die uitbreiding van die handelsmerk betrokke is, korrek?

- A Clicks: Agent
Takealot: Fasilitering van tussenganger
Bidvest: Groothandelaar
Media-agentskap: Fisiese verspreider
- B Clicks: Kleinhandelaar (bemarkingstussenganger)
Takealot: Aanlyn kleinhandeltussenganger
Bidvest: Fasilitering van tussenganger (logistiek/verspreiding)
Media-agentskap: Bemarkingstussenganger
- C Clicks: Fisiese verspreiding tussenganger
Takealot: Agent
Bidvest: Kleinhandeltussenganger
Media-agentskap: Finansiële tussenganger
- D Clicks: Kleinhandeltussenganger
Takealot: Groothandelaar
Bidvest: Fasilitering van tussenganger
Media-agentskap: Fisiese tussenganger
7. Watter makro-omgewingsfaktore beïnvloed 'n besigheid se toegang tot kapitaal direk?
- A Politieke faktore
B Ekonomiese faktore
C Sosiale faktore
D Tegnologiese faktore
8. Watter van die volgende scenario's illustreer 'n komplekse uitdaging wat besighede in die gesig staar as gevolg van vinnige veranderinge in die tegnologiese omgewing die beste?
- A 'n Klerehandelaar wat strepieskodes installeer om die betaalproses te bespoedig.
B 'n Klein besigheid wat sukkel om blokketting (blockchain) -tegnologie te implementeer om etiese verkryging in sy voorsieningsketting te verifieer.
C 'n Maatskappy wat e-posse gebruik om met internasionale verskaffers te kommunikeer in plaas van fakse.
D 'n Plaaslike bakkerij wat sy produkte op sosiale media adverteer om meer kliënte te lok.
9. Zenzi Activewear, 'n Suid-Afrikaanse athleisure-handelsmerk, het onlangs 'n skerp afname in verkope ervaar. In reaksie hierop het die onderneming 'n duur smaakmaker (influencer) veldtog van stapel gestuur en groot afslag aangebied om mee te ding met wêreldwye handelsmerke wat die mark betree. Terugvoer van kliënte het egter ontevredenheid getoon met laat afleweringe en inkonsekwente groottes. Ten spyte van die veldtog het verkope net effens verbeter en winste het afgeneem as gevolg van die groot afslag.
- Watter van die volgende verskaf die mees akkurate kritiek op Zenzi Activewear se reaksie op mark-omgewingsuitdagings?
- A Zenzi het die kernkwessie verkeerd geïdentifiseer. Die handelsmerk se bemarkingspogings het mededinging aangespreek, maar het nie op klante se verwagtinge gereageer nie wat 'n sleutelement van die mark-omgewing is.
B Die besigheid het korrek gefokus op smaakmaker bemarking (influencer) om swakhede in die mikro-omgewing te oorkom wat bewys dat bemarkingstaktieke swaarder kan weeg as operasionele kwessies.

- C Zenzi het pryse as 'n markuitdaging geïdentifiseer en gereageer deur sy waarde-aanbiedinge te verbeter deur afslag, wat 'n volhoubare langtermynstrategie is.
- D Deur in handelsmerke en prysverlagings te belê, het Zenzi gefokus op die bou van langtermyn kliënteloyaliteit, wat belangriker is as korttermyn terugvoer van ontevrede kliënte.

Onderwerp: Makro-omgewing

10.

'n Suid-Afrikaanse klerekleinhandelaar werk 6 dae per week, 8 ure per dag, vir 52 weke per jaar, wat 'n totaal van 2 496 werksure per jaar is. In 2023 het Suid-Afrika 6 838 ure se beurtkrag gehad. Die kleinhandelaar het bereken dat 25% van hierdie ure met werksure oorvleuel en volledige produksieonderbrekings veroorsaak het.

Bereken die persentasie produktiwiteit wat verlore gegaan het as gevolg van beurtkrag.

- A 68.5%
- B 15.3%
- C 25.4%
- D 10.1%

11. Hoe beïnvloed die makro-omgewing die mikro-omgewing?

- A Dit beheer die daaglikse bedrywighede van die onderneming direk.
- B Dit beïnvloed faktore soos wette, ekonomiese toestande en tegnologiese tendense.
- C Dit het glad nie 'n impak op die besigheid nie.
- D Dit verseker dat alle besighede dieselfde geleentheid het.

12. Die huidige petrolprys in Suid-Afrika is R21,40 per liter. Daar is aangekondig dat die prys met 16 sent per liter sal styg soos aangedui in die nasionale begroting.

Bereken die persentasie styging in die petrolprys.

- A 1.20%
- B 0.75%
- C 7.48%
- D 0.16%

13. 'n Plaaslike besigheid wil internasionaal uitbrei. Wat is die voorgestelde tariefverhoging van die VSA op invoere uit Suid-Afrika.
- A 30%
 - B 40%
 - C 50%
 - D 10%
14. 'n Suid-Afrikaanse kleinhandelaar sukkel weens ekonomiese onstabiliteit. Suid-Afrika is deurgaans een van die mees ongelyke lande ter wêreld. Wat was die Gini-koëffisiënt in 2023 volgens die Afrika-Ontwikkelingsbank?
- A 0.63
 - B 0.75
 - C 0.83
 - D 0.53
15. Lees die volgende en beantwoord die vraag wat volg:
Tech4U, 'n Suid-Afrikaanse tegnologiemaatskappy, het onlangs 'n KI-gedrewe (AI-driven) kliëntediensstelsel bekendgestel. Regeringsregulasies oor dataprivaatheid en verbruikersbeskerming het egter verskerp, wat vereis dat besighede aan strenger beleide voldoen. Dit het bedryfskoste verhoog en produkbekendstellings vertraag.
- Fiktiewe scenario.
- Hoe moet Tech4U sy strategie aanpas om mededingend te bly terwyl dit aan nuwe regulasies voldoen?
- A Ignoreer die regulasies en gaan voort met bedrywighede soos voorheen.
 - B Verskuif bedrywighede na 'n land met minder regulasies.
 - C Belê in nakomingsopleiding en pas stelsels aan om aan wetlike vereistes te voldoen.
 - D Verhoog produkpryse om nakomingskoste te verhaal sonder om sekuriteit te verbeter.

Onderwerp: Sake-sektore

16. Watter sake-sektor omskep grondstowwe in voltooide goedere?
- A Primêre sektor
 - B Sekondêre sektor
 - C Tersêre sektor
 - D Kwaterne sektor
17. Watter van die volgende opsies rangskik die top drie bydraende sektore tot die Johannesburgse Aandelebeurs (JSE) korrek in terme van markkapitalisasie en ekonomiese impak in Suid-Afrika?
- A Mynbou, Finansiële Dienste, Kleinhandel
 - B Finansiële Dienste, Mynbou, Nywerheid
 - C Kleinhandel, Telekommunikasie, Finansiële Dienste
 - D Landbou, Toerisme, Mynbou

18. Watter van die volgende opsies rangskik die top drie sektore wat bydra tot Suid-Afrika se Bruto Binnelandse Produk (BBP) in 2024 korrek, gebaseer op hul aandeel in die totale ekonomiese uitset?

- A Landbou, mynbou, vervaardiging
- B Handel, toerisme, konstruksie
- C Finansies, persoonlike dienste, handel
- D Mynbou, vervaardiging, landbou

19. Lees die volgende en beantwoord die vraag wat volg:
BuildItSA, 'n konstruksie maatskappy, is in beide die sekondêre en tersiêre sektore werksaam. Die maatskappy vervaardig konstruksiemateriaal en verskaf ook professionele boudienste aan kliënte. 'n Daling in infrastruktuurbelegging het onlangs die inkomste beïnvloed. Bestuur ondersoek maniere om die besigheid winsgewend te hou.

Fiktiewe scenario

Watter strategie is die beste vir BuildItSA om finansieel stabiel te bly tydens 'n verlangsaming in die konstruksiebedryf?

- A Verminder belegging in sy materiaalproduksie en fokus geheel en al op die aanbod van boudienste.
- B Verhoog bemaking en fokus op residensiële eiendomsontwikkeling eerder as regeringskontrakte.
- C Sny werknemers se salarisse om bedryfskoste te verminder.
- D Hou op om boudienste te lewer en fokus slegs op die vervaardiging van materiaal.

Onderwerp: Sosio-ekonomiese kwessies

20. Kategoriseer die volgende scenario's onder die korrekte sosio-ekonomiese kwessie wat besighede in Suid-Afrika raak:

1. 'n Klerehandelaar moet bykomende sekuriteit implementeer as gevolg van gereelde winkeldiefstal.
2. 'n Werknemer word ontslaan omdat hy herhaaldelik laat opgedaag het nadat hy openbare vervoer gemis het.
3. 'n Besigheid verloor twee gekwalifiseerde werkers aan internasionale geleenthede wat hoër betaling bied.
4. 'n Maatskappy rig 'n mobiele kliniek op om werkers te help wat deur hoë siektesyfers in hul gemeenskap geraak word.

Watter van die volgende kategoriseer die kwessies korrek?

- A
 - 1 – Onbillike arbeidspraktyke
 - 2 – Misdaad
 - 3 – Armoede
 - 4 – Gebrek aan onderwys
- B
 - 1 – Misdaad
 - 2 – Gebrek aan infrastruktuur
 - 3 – Breinkwyn
 - 4 – Gesondheidskwessies

- C
- 1 – Armoede
 - 2 – Arbeidsonrus
 - 3 – Werkloosheid
 - 4 – Omgewingskwessies

- D
- 1 – Misdaad
 - 2 – Armoede
 - 3 – Werkloosheid
 - 4 – Dienslewering protes

21. In 2024 het ongeveer 13,2 miljoen mense in Suid-Afrika in uiterste armoede geleef. Uiterste armoede word deur die Wêreldbank gedefinieer as om van minder as VS\$2.15 per dag te leef.

As die wisselkoers R18.50 tot 1 Amerikaanse dollar is, hoeveel is hierdie bedrag in Suid-Afrikaanse Rand (ZAR) per dag?

- A R39.78
B R36.25
C R40.10
D R34.90

22. 'n Vervaardigingsmaatskappy in Suid-Afrika is gekritiseer vir sy hoë koolstofvrystellings, ondoeltreffende gebruik van water en swak afvalbestuur. Die maatskappy het besluit om sy omgewingstrategie te herkonstrueer om in lyn te kom met volhoubare sakepraktyke en sy openbare beeld te verbeter.

Watter van die volgende opsies weerspieël die beste manier waarop die besigheid sy bedrywighede moet herkonstrueer om omgewingskwessies effektief aan te spreek?

- A Belê in sonenergie, stel 'n waterherwinningstelsel in en ontwikkel 'n produkreeks met behulp van bio-afbreekbare verpakking.
B Fokus op die vermindering van arbeidskoste en die verhoging van outomatisering om produksie 'n hupstoot te gee voordat omgewingsklagtes aangespreek word.
C Verskuif die besigheid na 'n landelike gebied met minder media-aandag en minder omgewingsregulasies.
D Begin 'n sosiale media-veldtog om kliënte se aandag van omgewingskwessies af te lei terwyl bestaande bedrywighede voortgesit word.

23. Lees die volgende paragraaf en beantwoord die vraag wat volg:
EduSkills SA is 'n Suid-Afrikaanse opleidingsinstelling wat daarop gemik is om werklose jeug op te gradeer. As gevolg van hoë uitvalsyfers en gebrek aan toegang tot digitale leermiddele in minderbevoorregte gemeenskappe, slaag baie studente egter nie daarin om hul opleidingsprogramme te voltooi nie. Die instelling sukkel om 'n blywende impak te maak.

Fiktiewe scenario.

Watter benadering sal die doeltreffendste wees om die sosio-ekonomiese uitdagings wat EduSkills SA in die gesig staar, aan te spreek?

- A Implementeer 'n streng bywoningsbeleid en skors studente wat klasse mis.
B Bied gratis internettoegang en selfoonvriendelike leerhulpbronne aan om toeganklikheid te verbeter.
C Verminder die aantal studente wat tot die program toegelaat word om die fokus te verbeter op diegene wat dit kan bekostig.
D Verhoog klasgelde om beter hulpbronne en fasiliteite te finansier.

24. Hoe kan 'n besigheid bydra tot die oplossing van jeugwerkloosheid terwyl dit ook sy eie bedrywighede bevoordeel?
- A Vermyn die aanstelling van jong werkers met 'n gebrek aan ondervinding.
 - B Fokus slegs op die maksimalisering van winste sonder om indiensnemingskwessies aan te spreek.
 - C Belê in opleidingsprogramme om jong werkers vir toekomstige indiensneming op te lei.
 - D Verminder personeelgetalle en verhoog outomatisering om koste te verlaag.

Onderwerp: Vorme van Eienaarskap

25. In Suid-Afrika, onder watter wet is die franchisegewer wetlik verplig om 'n openbaarmakingsdokument te verskaf voor kontraksluiting, waarin finansiële projeksies, litigasiegeskiedenis en franchisesnemer verpligtinge uiteengesit word?
- A Business Licensing and Franchising Act, No. 102 of 2010
 - B Wet op Verbruikersbeskerming, No. 68 van 2008
 - C Raamwerkwet op maatskappye en franchise, No. 71 van 2008
 - D Trade and Commercial Practices Regulation Act, No. 56 of 2007
26. Sipho het belê in aandele van 'n openbare maatskappy wat op die JSE genoteer is. Aan die einde van die finansiële jaar het hy 'n dividenduitbetaling van R6 000 ontvang. Nadat die vereiste dividendbelasting afgetrek is, het Sipho R4 800 in sy bankrekening ontvang. Watter persentasie dividendbelasting is deur die SAID afgetrek?
- A 20%
 - B 32%
 - C 40%
 - D 42%
27. Lees die volgende en beantwoord die vraag wat volg:
 Twee entrepreneurs, Sizwe en Lerato, begin 'n modehandelsmerk wat spesialiseer in eko-vriendelike klere. Hulle wil hul besigheid vinnig laat groei en beleggers lok, maar wil ook 'n mate van beheer oor besluitneming behou. Nadat hulle verskillende vorme van eienaarskap ondersoek het, sukkel hulle om tussen 'n private maatskappy en 'n vennootskap te besluit.
- Fiktiewe scenario.
- Watter vorm van eienaarskap sal hul doelwit van groei die beste ondersteun terwyl hulle beheer kan behou?
- A Eenmansaak
 - B (Edms) Bpk
 - C Bpk
 - D Vennootskap
28. Watter vorm van eienaarskap is die geskikste vir entrepreneurs wat eksterne belegging benodig, maar ook beheer oor besluitneming wil behou?
- A Eenmansaak
 - B Bpk
 - C (Edms) Bpk
 - D Vennootskap

29. 'n Eenmansaak word belas volgens persoonlike inkomstebelastingskale. Die belastingkoerse wissel van ____% tot ____% op verskillende inkomstegroepe.
- A 8% to 45%
 - B 18% to 42%
 - C 18% to 45%
 - D 8% to 35%
30. Lebo se geregistreerde winsgewende maatskappy het 'n belasbare inkomste van R850 000 vir die 2024-boekjaar verdien. Nadat maatskappyinkomstebelasting aan die SAID betaal is, was die oorblywende wins R620 500. Watter vasgestelde persentasie maatskappybelasting het die besigheid betaal?
- A 25%
 - B 26%
 - C 27%
 - D 28%

BESIGHEIDSTUDIES
GRAAD 10
RONDE 1 & 2

2024

VORIGE VRAESTEL

MILPARK
EDUCATION

EXPLORE OUR

Comprehensive Undergrad
ONLINE Programmes

Your Pathway to Success

Learn More

www.milpark.ac.za

We've got you. You've got this.

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2024 - GRAAD 10

BESIGHEIDSTUDIES RONDE 1

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 tot 30.

SAKE-OMGEWINGS

1. Die amptelike werkloosheidskoers in die derde kwartaal van 2023 was 31,9%. Die resultate van die Quarterly Labour Force Survey (QLFS) dui daarop dat die aantal werkende persone met 399 000 tot 16,7 miljoen toegeneem het in die derde kwartaal van 2023, vergeleke met 16,3 miljoen in die tweede kwartaal van 2023.

Werkloosheid is 'n makro-omgewingskwessie. Hoe beïnvloed dit die markomgewing?

A Toename in inkomste namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
B Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
C Toename in inkomste namate die vraag na goedere en dienste afneem.
D Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
2. Hoe kan dit die vraag na luukse goedere in die Suid-Afrikaanse mark beïnvloed indien 'n wêreldwye ekonomiese afswaai sou plaasvind?

A Toename in aanvraag a.g.v. eksklusiwiteit.
B Afname in aanvraag a.g.v. verlaagde verbruikersbesteding.
C Stabiele aanvraag aangesien luukse goedere imuun is teen ekonomiese skommeling.
D Verskuiwing in verbruikersvoorkeure na bekostigbare luukshede.
3. Waarop fokus die mikro-omgewing van 'n besigheid hoofsaaklik?

A Nasionale ekonomie.
B Eksterne faktore wat die hele bedryf beïnvloed.
C Interne faktore wat 'n spesifieke besigheid beïnvloed.
D Wêreldwye markneigings.
4. Watter impak sal 'n skielike toename in arbeidskoste in Suid-Afrika op 'n klein plaaslike vervaardigingsmaatskappy hê?

A Afname in produksie-doeltreffendheid.
B Uitbreiding van marktaandeel.
C Verbeterde produkgehalte.
D Verlaagde mededinging.
5. Hoe kan veranderinge in die politieke landskap van Suid-Afrika Direkte Buitelandse Beleggings (DBB) beïnvloed?

A Verhoogde DBB a.g.v. politieke onstabiliteit.
B Verlaagde DBB a.g.v. onsekerheid.
C DBB bly onveranderd gedurende politieke veranderinge.
D DBB neem slegs in spesifieke bedrywe toe.

6. Wat kan die gevolge vir die land se makro-omgewing wees indien daar 'n beduidende verskuiwing na hernubare energiebronne in Suid-Afrika is?
- A Verhoogde werkloosheid a.g.v. die afname in tradisionele enersiesektore.
 - B Verbeterde omgewingsvolhoubaarheid.
 - C Ekonomiese groei deur die hernubare energiebedryf aangedryf.
 - D Hoër inflasiekoerse as gevolg van aanvanklike oorgangskoste.
7. Hoe kan veranderinge in die regulatoriese raamwerk 'n beginnersonderneming (start-up) tegnologiaatskappy beïnvloed wat in Suid-Afrika bedryf word?
- A Verhoogde innovasie.
 - B Maklike toetrede tot die mark.
 - C Voldoeningsuitdagings (compliance challenges).
 - D Verhoogde verbruikersvertroue.
8. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n mikro-omgewingsfaktor vir 'n plaaslike bakkery?
- A Nasionale werkloosheidsyfer.
 - B Produkprysbepaling.
 - C Wêreldwye ekonomiese tendense.
 - D Internasionale handelsbeleide.
9. Wat is die hoofbepommernis van 'n maatskappy wanneer sy markomgewing ontleed word?
- A Interne bedrywigbhed.
 - B Kliënte-tevredenheid.
 - C Eksterne faktore wat die bedryf beïnvloed.
 - D Werknemer betrokkenheid.
10. Hoe kan veranderinge in verbruikersvoorkeure 'n besigheid in die markomgewing beïnvloed?
- A Dit het geen effek op die besigheid nie.
 - B Dit kan tot verhoogde verkope lei.
 - C Dit kan aanpassings aan produkte of bemarkingstrategieë vereis.
 - D Dit beïnvloed slegs groot korporasies.
11. Wat neem die makro-omgewing van 'n land in ag?
- A Faktore wat 'n individuele besigheid beïnvloed.
 - B Ekonomiese toestande van 'n spesifieke bedryf.
 - C Groot skaalse eksterne faktore wat 'n hele land beïnvloed.
 - D Interne faktore in 'n maatskappy.

BESIGHEIDSFUNKSIES

12. Wat is die primêre doel van die finansiële funksie in 'n besigheid?
- A Bestuur van menslike hulpbronne.
 - B Beheer en toewysing van finansiële hulpbronne.
 - C Bemarking van produkte.
 - D Oorsig/bestuur van die produksieprosesse.

13. 'n Maatskappy beplan om 'n nuwe produk bekend te stel. Watter bemarkingstrategie fokus daarop om 'n unieke en gunstige beeld vir die produk in die gedagtes van verbruikers te skep?
- A Prysbeplanningstrategie.
 - B Produktdifferensiasie.
 - C Koste-leierskap.
 - D Markpenetrasie.
14. Wat is die belangrikheid van opvolgbeplanning in die konteks van talentbestuur?
- A Identifisering van potensiële leiers en hulle voorbereiding vir sleutelrolle.
 - B Implementering van opleidingsprogramme vir werknemers.
 - C Berekening van salarisstrukture.
 - D Uitvoering van prestasie-evaluering.
15. Die _____ bevorder die gebruik van veiligheidstoerusting in die werkplek.
- A WBV
 - B WBDV
 - C WAV
 - D SDA
16. Hoe dra etiese bemarking by tot 'n maatskappy se langtermynsukses?
- A Deur korttermynwinste te maksimeer.
 - B Deur vertroue by kliënte en belanghebbendes te bou.
 - C Deur mededinging te minimaliseer.
 - D Deur advertensie-uitgawes te vermy.
17. Waarna verwys "likiditeit" in die konteks van finansiële beplanning?
- A Vermoë om korttermynskuld te betaal.
 - B Langtermyn beleggingstrategie.
 - C Winsmarges.
 - D Markaandeel.

BESIGHEIDSEKTORE

18. Suid-Afrika is bekend vir sy ryk natuurlike hulpbronne, insluitend goud en diamante. Hoe kan 'n afname in die wêreldwye vraag na hierdie kosbare minerale die land se ekonomie beïnvloed?
- A Verhoogde ekonomiese groei a.g.v. hulpbronbewaring.
 - B Ekonomiese afswaai met werksverliese in mynbou en verwante bedrywe.
 - C Verbeterde landbou-produktiwiteit.
 - D Uitbreiding van diensesektor.
19. Wat is 'n potensiële voordeel van die bevordering van die produksie van hoëtegnologie-goedere indien Suid-Afrika daarna streef om sy vervaardigingssektor te diversifiseer?
- A Verhoogde indiensneming in lae geskoolde poste.
 - B Afhanklikheid van 'n enkele bedryf.
 - C Verbeterde globale mededingendheid en innovasie.
 - D Afname in algehele ekonomiese uitset.

20. Kies watter van die volgende sektore die meeste tot die Suid-Afrikaanse BBP bydra.
- A Landbou
 - B Mynbou
 - C Vervaardiging
 - D Vervoer
21. Watter rol speel tegnologie in die modernisering van die landbousektor in Suid-Afrika?
- A Dit belemmer landbou-produktiwiteit.
 - B Dit het geen impak op landbou nie.
 - C Dit verbeter doeltreffendheid.
 - D Dit lei tot oormatige afhanklikheid van tradisionele boerderymetodes.
22. Wat kan die effek op beide landbou en mynbou wees indien Suid-Afrika 'n langdurige droogte ervaar?
- A Verhoogde oesopbrengste a.g.v. verlaagde mededinging vir water.
 - B Afname in landbou-uitsette en ontwigtings in mynboubedrywigheide.
 - C Verbeterde waterbestuurspraktyke in beide sektore.
 - D Verbeterde besproeiingtegnieke om die impak te verminder.
23. Onder watter ekonomiese aktiwiteit sal intellektuele beroepe wat gevorderd en gespesialiseerd is, soos denke, navorsing en die ontwikkeling van nuwe idees, val?
- A Primêre
 - B Sekondêre
 - C Tersiere
 - D Kwaternêre
24. 'n Mikrobesigheid het _____
- A minder as 10 persone in diens.
 - B 10 tot 49 persone in diens.
 - C 50 tot 249 persone in diens.
 - D 250 of meer persone in diens.

ENTREPRENEURSKAP

25. Wat moet entrepreneurs prioritiseer wanneer hulle voor teenstrydige advies/raad van mentors en marknavorsing te staan kom?
- A Maak op mentors se raad staat aangesien hulle meer ervaring het.
 - B Vertrou uitsluitlik op marknavorsingsdata vir objektiewe insigte.
 - C Oorweeg beide insette en gebruik kritiese denke om 'n ingeligte besluit te neem.
 - D Vertraag die besluit totdat konsensus bereik word.
26. Waarom word berekende risikoneming as 'n noodsaaklike eienskap vir suksesvolle entrepreneurs beskou?
- A Dit verhoog die waarskynlikheid van finansiële mislukking.
 - B Dit lei tot impulsiewe besluitneming.
 - C Dit maak voorsiening vir 'n versigtige benadering om enige potensiele verlies te vermy.
 - D Dit stel entrepreneurs in staat om geleenthede aan te gryp en groei te dryf.

- 27.** Voordat 'n entrepreneur 'n besigheid begin, moet 'n besigheidsplan opgestel word. Watter van die volgende moet nie in 'n besigheidsplan ingesluit word nie?
- A** Bemerkingsplan – beskryf die teikenmark.
 - B** Bedryfsplan – fokus op fasiliteite, vervaardiging en toerusting.
 - C** Finansiële plan – hoeveelheid aanvangskapitaal benodig.
 - D** Strategiese plan – openbaarmaking van belangrike intellektuele eiendom.
- 28.** Watter alternatiewe bronne kan entrepreneurs in Suid-Afrika ondersoek wanneer hulle voor befondsingsuitdagings te staan kom?
- A** Maak uitsluitlik op persoonlike spaargeld staat.
 - B** Ignoreer eksterne befondsingsopsies om beheer te behou.
 - C** Ondersoek staatstoelae, engelbeleggers en skarefinansiering.
 - D** Vermyn finansiële beplanning heeltemal.
- 29.** Hoe kan doeltreffende netwerke en samewerking Suid-Afrikaanse entrepreneurs help om struikelblokke te oorkom?
- A** Deur hulself van ander entrepreneurs te isoleer.
 - B** Deur blootstelling aan diverse perspektiewe te minimaliseer.
 - C** Deur 'n ondersteunende ekosisteem te skep, kennis te deel en toegang tot hulpbronne te verkry.
 - D** Deur vennootskappe te vorm om algehele beheer te behou.
- 30.** Hoe dra die verwelkoming van diversiteit en insluiting by tot die sukses van entrepreneuriese ondernemings in Suid-Afrika?
- A** Deur perspektiewe en kreatiwiteit te beperk.
 - B** Deur 'n kultuur van eksklusiwiteit te bevorder.
 - C** Deur diverse talente, ervarings en perspektiewe vir innovasie te verwelkom.
 - D** Deur slegs op homogene markte te fokus.

UNIVERSITY OF THE FREE STATE APPLICATIONS 2026

**NOW
OPEN**

READY TO MAKE AN IMPACT?

Join a university that's dedicated to shaping the leaders of tomorrow. Whether you're drawn to the arts, sciences, law, health, or any of our diverse fields of study, UFS is where your potential can truly unfold.

WHY CHOOSE UFS?

Innovation and Excellence: Our dynamic academic programmes across **seven faculties** are designed to push the boundaries of knowledge and innovation.

Inclusivity and Diversity: UFS prides itself on creating a vibrant, inclusive community where every student is valued and supported.

World-Class Facilities: From cutting-edge laboratories to extensive libraries and sports facilities, our campuses are equipped to support your academic journey and personal growth.

Community and Belonging: At UFS, you're more than just a number. You're part of a family committed to kindness, respect, and character.

APPLICATION DETAILS:

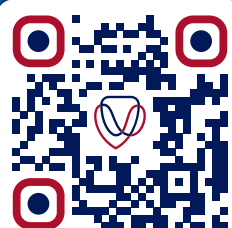
Opening Date: Applications for all undergraduate programmes at the Bloemfontein and Qwaqwa campuses are open as of **1 April, 2025**.

Closing Dates: Please note the specific closing dates for various faculties and programmes, detailed in our prospectus and on our website.

How to Apply: Visit apply.ufs.ac.za to start your application process. It's quick, easy, and free!

#ChooseUFS #FutureLeaders #ApplyNow #FutureFocused

SCAN ME

Don't miss your chance to be part of the UFS family in 2025. Apply now and take the first step toward a bright, impactful future. **For more details on our programmes, admission requirements, and how to apply, please visit our**

T: +27 51 401 9111 | E: info@ufs.ac.za | www.ufs.ac.za

*Inspiring excellence,
transforming lives
through quality,
impact, and care.*

**Kovsie
2B**

VISION 130
Renew and Reimagine
for 2034

UNIVERSITY OF THE
FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE
VRYSTAAT
YUNIVESITHI YA
FREISTATA

UFS
STUDENT RECRUITMENT
SERVICES

Vak: Besigheidstudies**Onderwerp: Mikro-omgewing**

Suid Afrika se werkloosheidsyfer in die eerste kwartaal van 2024 is op na 32.9%, en is van die hoogste ter wêreld.

(<https://www.statssa.gov.za/?p=16312#:~:text=SA%20labour%20marketeyond%20unemployment%20%80%93%20Time%2DRelated%20Onderemployment%20in%20the%20SA%20arbeid%20mark,die%20hoogste%20in%20die%20wêreld.,> verkry op 2023/06/08)

1. Werkloosheid is 'n makro-omgewingskwessie. Hoe beïnvloed dit die mikro-omgewing?
 - A Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - B Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - C Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
 - D Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
2. 'n Dienskontrak word in arbeidsreg gebruik om regte en verantwoordelikhede tussen partye toe te ken. Wanneer die Menslikehulpbronbestuurder 'n nuwe kontrak opstel, moet hulle die Wet op Basiese Diensvoorwaardes in gedagte hou. Wat is die minimum loon volgens hierdie wet?
 - A R15.60 per uur
 - B R21.69 per uur
 - C R24.42 per uur
 - D R27.58 per uur
3. Noem of elk van die volgende situasies 'n sterkpunt, 'n swakpunt, 'n geleentheid of 'n bedreiging vir 'n entrepreneur verteenwoordig.
 1. Cholera-uitbreking in Gauteng
 2. Bekwame werknemers
 3. WVF-fonds in geval van werkloosheid
 4. Styging in petrolprys
 - A
 1. Bedreiging
 2. Sterkpunt
 3. Geleentheid
 4. Bedreiging
 - B
 1. Swakpunt
 2. Geleentheid
 3. Sterkpunt
 4. Swakpunt
 - C
 1. Geleentheid
 2. Swakpunt
 3. Bedreiging
 4. Geleentheid
 - D
 1. Sterkpunt
 2. Swakpunt
 3. Geleentheid
 4. Bedreiging

4. Wat word die tipe besluite genoem wat op Topbestuursvlak binne 'n besigheid geneem word?
- A Strategiese besluite.
 - B Funksionele besluite.
 - C Operasionele besluite.
 - D Dag-tot-dag besluite.

Onderwerp: Mark-omgewing

Die jeug bly kwesbaar in die arbeidsmark, met die resultate van die eerste kwartaal van 2024 wat toon dat die totale aantal werklose jeugdige (15-34 jaar) met 241 000 tot 4,9 miljoen toegeneem het terwyl daar 'n toename van 28 000 in die getal werkende jeug tot 5,6 miljoen gedurende dieselfde tydperk was.

(<https://www.statssa.gov.za/publications/P0211/Media%20release%20QLFS%20Q1%202023.pdf>, geraadpleeg op 2023/06/08)

5. Werkloosheid is 'n makro-omgewingskwessie. Hoe raak dit die mark-omgewing?
- A Minder belasting is beskikbaar vir die regering.
 - B Minder klante is beskikbaar, aangesien minder besteebare inkomste beskikbaar is.
 - C Toename in klante namate die vraag na goedere toeneem.
 - D Dit het geen effek op die mark-omgewing nie.

Gebruik die foto hieronder en beantwoord Vrae 6 en 7.

<https://study.com>

6. Die foto hierbo is 'n voorbeeld van onetiese bemarking. Hoe raak dit die mark-omgewing?
- A 'n Kultuur van wantroue word geskep onder belanghebbendes in die mark.
 - B Kliënte begin onetiese bemarking verwag en aanvaar dit net.
 - C 'n Kultuur van vertroue word geskep tussen besighede en verskaffers.
 - D Daar sal geen direkte uitwerking op die mark-omgewing wees nie.
7. Watter onetiese praktyk word in die foto oortree?
- A Druk taktiek.
 - B Verbruikersadvertensies.
 - C Materialisme.
 - D Misleidende advertensies.

8. _____ is 'n voorbeeld van 'n samesmelting.

- A Checkers en UNIQ.
- B Google en Android.
- C Spar en Boxer.
- D Samsung en OPPO.

9. Watter wetgewing spreek onetiese bemerking aan?

- A Wet op Kliënte Straf.
- B Wet op Verbruikerbeskerming.
- C Wet op Kliënte Voorkoming.
- D Wet op Verbruiker Voorkoming.

Onderwerp: Makro-omgewing

10. Wat was die Suid-Afrikaanse ekonomiese groeikoers gedurende die eerste kwartaal van 2024?

- A 0.1%
- B 0.5%
- C 2.0%
- D 3.1%

11. Veranderlikes in die komponente van die ____ omgewing sal die ____ omgewing en besigheidsbesluite beïnvloed.

- A makro; mikro
- B makro; mark
- C mark; mikro
- D mikro; mark

12. Watter van die volgende hulpmiddels word NIE gebruik om enige van die verskillende omgewings te ontleed nie?

- A Porters model
- B Besluitnemingsboom
- C SWOT-analise
- D STAMP analise

13. Hoe kan veranderinge in die globale ekonomie 'n plaaslike besigheid beïnvloed?

- A Verhoogde mededinging van internasionale firmas.
- B Hoër werknemersomsetkoerse.
- C Groter handelsmerklojaliteit onder verbruikers.
- D 'n Vermindering in regeringsregulasies.

14. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n sosiale faktor in die makro-omgewing?

- A Inflasiekoers
- B Bevolkingsdemografie
- C Wisselkoersskommelings
- D Rentekoerse

15. Die Infrastruktuur van 'n land is :

- A Kapitaal goedere
- B Kollektiewe goedere
- C Verbruikers goedere
- D Produsente goedere

Onderwerp: Besigheidsektore

16. Verbruikers word beskerm deur _____ pryse vas te stel of al die bronne van produkte te beheer.

- A monopolieë
- B regstelling
- C produk
- D sosiaal

17. Vul die ontbrekende inligting in vir die verklaring hieronder gepubliseer deur STATSSA.

Die _____ nywerhede was die belangrikste drywers van groei aan die aanbodkant van die ekonomie.

- A landbou en mynbou
- B bankwese en kleinhandel
- C onderwys en infrastruktuur
- D vervaardiging en finansies

18. Watter maatskappy het die volgende verklaring oor hul Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid vrygestel:

“Daar is baie min betroubare data oor mense met gestremdhede, en wat wel bestaan, is ongelooflik gefragmenteerd. Dit beteken dat hul behoeftes grootliks onsigbaar is vir beleidmakers en meestal deur die wêreldgemeenskap geïgnoreer word.”

- A Tesla
- B Microsoft
- C Apple
- D Coca-Cola

19. Watter van die volgende stellings verduidelik die interafhanklikheid tussen die primêre, sekondêre en tersiêre sektore van die ekonomie die beste?

- A Die sekondêre sektor is onafhanklik van die primêre en tersiêre sektore en funksioneer sonder hul insette.
- B Die primêre en tersiêre sektore is by vervaardiging betrokke, terwyl die sekondêre sektor op dienste fokus.
- C Die tersiêre sektor genereer grondstowwe wat deur die primêre sektor gebruik word en wat dan deur die sekondêre sektor vervaardig word.
- D Die primêre sektor verskaf grondstowwe wat deur die sekondêre sektor verwerk en deur die tersiêre sektor verkoop word.

Onderwerp: Sosio-ekonomiese kwessies

20. _____ beskryf die bevolking van die land in terme van sy grootte en kenmerke.
- A Demografie
 - B Sosiaal
 - C Kultureel
 - D Wêreldwyd
21. Watter van die volgende beskryf inkomste-ongelykheid die beste?
- A Wanneer daar 'n beduidende gaping is tussen die verdienste van die rykes en die armes.
 - B Wanneer almal in 'n samelewing dieselfde bedrag geld verdien.
 - C Wanneer alle poste dieselfde salaris bied, ongeag die vaardigheid wat vereis word.
 - D Wanneer die regering alle lone vasstel.
22. Watter van die volgende is 'n algemene oorsaak van werkloosheid in 'n ekonomie?
- A Tegnologiese vooruitgang wat menslike arbeid vervang.
 - B 'n Verhoging in die onderwysvlak van die werksmag.
 - C 'n Afname in die bevolking van werkende ouderdom.
 - D 'n Toename in verbruikersbesteding.
23. Wat is 'n belangrike gevolg van vinnige verstedeliking in ontwikkelende lande?
- A Verhoogde druk op infrastruktuur en openbare dienste.
 - B Afname in werksgeleenthede.
 - C Verbeterde lewensomstandighede vir alle burgers.
 - D Laer vlak van besoedeling
24. Hoe kan inflasie die koopkrag van verbruikers negatief beïnvloed?
- A Deur die werklike waarde van geld te verminder wat goedere en dienste duurder maak vir verbruikers.
 - B Deur die werklike waarde van geld te verhoog, sodat verbruikers meer goedere en dienste kan koop.
 - C Deur lone vinniger te laat styg as die pryse van goedere en dienste.
 - D Deur die nominale rentekoerse op spaargeld te verlaag wat spaar minder aantreklik maak.

Onderwerp: Vorme van Eienaarskap

25. Verduidelik die term "Voetstoots".
- A 'n Verkooptransaksie sonder 'n waarborg en dus op die koper se risiko.
 - B 'n Ongeregistreerde besigheid.
 - C 'n Besigheid wat nie inkomstebelasting betaal nie.
 - D Koop tweedehandse goedere.

Gebruik die uittreksel hieronder om Vrae 26, 27 en 28 te beantwoord.

Alex en Taylor het hul bakkery in 2024 geopen. Hulle het elk R70 000 in die besigheid belê en 'n kontrak onderteken wat hul onderskeie rolle in die bakkery omskryf. Alex is in beheer van die daaglikse bedrywigheide en Taylor is in beheer van alle finansiële besluite.

26. Wat sal een voordeel wees om die besigheid saam te begin?
- A Maklik om te beëindig.
 - B Gesamentlike besluitneming.
 - C Belastingkoers van 45%.
 - D Beperkte groei.
27. Watter vorm van eienaarskap sal die geskikste wees vir hierdie bakkery?
- A Publieke maatskappy
 - B Geslote korporasie
 - C Vennootskap
 - D NPO
28. Wat is die maksimum bedrag belasting betaalbaar op die progressiewe belastingstelsel?
- A 45%
 - B 36%
 - C 50%
 - D 40%
29. Wat sou die wetlike implikasies wees vir Alex en Taylor indien hulle nie hulle skuld kon terugbetaal nie?
- A Alex en Taylor gaan tronk toe.
 - B Sue sal haar aandeel in die bakkery verloor.
 - C Alex en Taylor is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik vir alle skuld.
 - D Nie een van die bogenoemde nie.
30. Watter een van die volgende aspekte is belangrik vir die vestiging van die besigheid as 'n aparte regsentiteit?
- A Beperkte aanspreeklikheid.
 - B Kontinuiteit van bestaan.
 - C Skeiding van eienaarskap en beheer.
 - D Al bogenoemde.

BESIGHEIDSTUDIES
GRAAD 10
RONDE 1 & 2

2023

VORIGE VRAESTEL

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 TOT 30.

SAKE-OMGEWINGS/BESIGHEIDSOMGEWINGS

1. Suid-Afrika se werkloosheidsyfer het in die vierde kwartaal van 2022 met 35,3% gestyg. Dit was die hoogste werkloosheidskoers sedert kwartaallikse data in 2008 vir die eerste keer beskikbaar gestel is.

Werkloosheid is 'n makro omgewingskwessie. Hoe beïnvloed dit die mikro-omgewing?
 - A Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - B Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - C Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
 - D Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
2. Veranderlikes in die komponente van die ____ omgewing sal die ____ omgewing en besluite van die besigheid beïnvloed.
 - A makro; mikro
 - B makro; makro
 - C mark; mark
 - D mikro; mark
3. 'n ____ beskryf die besigheid volledig.
 - A Projekplan
 - B Hulpbronplan
 - C Besigheidsplan
 - D Prestasieplan
4. Kies die effek wat werkloosheid op die ekonomiese omgewing sal hê.
 - A Verlaagde besteding en laer vlakke van uitset.
 - B Verhoogde besteding en hoër vlakke van uitset.
 - C Verhoogde besteding en laer vlakke van uitset.
 - D Verlaagde besteding en hoër vlakke van uitset.
5. Indien Suid-Afrika se verbruikersinflasiekoers die boonste perk van die teikenband van 3 tot 6% oorskry sal die rentekoers waarskynlik styg. Watter organisasie bepaal die rentekoers in Suid-Afrika?
 - A Suid-Afrikaanse Reserwebank (SARB)
 - B Suid-Afrikaanse Inkomstediens (SAID)
 - C Geoktrooieerde Rekenmeester (SA) (CA(SA))
 - D Besigheidsraad van Suid-Afrika (BRSA)

6. Die Visie stelling van Spar ____
- A verwys na die prestasies wat die besigheid nou wil bereik.
 - B beskryf die plan van aksie wat geïmplementeer moet word.
 - C beskryf waar die besigheid in die toekoms wil wees.
 - D kombineer die produksiefaktore.
7. 'n Groot hoeveelheid van die goedere wat in algemene kleinhandelwinkels voorkom, word dikwels ingevoer, dus kan hul winsmarges/grense grootliks deur skommeling in die wisselkoers beïnvloed word. Wanneer die rand sterker word, is dit waarskynlik dat ____
- A winsmarges/grense onveranderd sal bly.
 - B winsmarges/grense sal toeneem.
 - C winsmarges/grense kan krimp.
 - D Geen van bogenoemde nie.
8. MIV en armoede is 'n _____ kwessie.
- A politieke
 - B maatskaplike
 - C ekonomiese
 - D omgewings-
9. Van watter omgewing vorm die wisselkoers 'n deel?
- A Mikro
 - B Mark
 - C Makro
 - D Interne
10. Organisasie en bestuur vorm deel van die _____ omgewing.
- A interne
 - B eksterne
 - C formele
 - D informele
11. 'n Besigheid se visie word deur ____ opgestel en vorm deel van die ____ omgewing.
- A laevlak bestuur; mark
 - B middelvlak bestuur; mikro
 - C topvlak bestuur; mikro
 - D topvlak bestuur; makro

ONDERNEMINGSFUNKSIES

12. Die _____ funksie is verantwoordelik vir die skepping van 'n promosie-verkoopsveldtog van 'n besigheid.
- A menslike kapitaal
 - B administratiewe
 - C bemarkings-
 - D openbare betrekkinge
13. Watter van die volgende moet gebruik word om 'n nuwe fabriek vir 'n besigheid te finansier?
- A Handelskrediet
 - B Verkoop aandele
 - C Kredietkaart
 - D Oortrokke bankrekening
14. Die _____ bestuurder is verantwoordelik vir die skepping van 'n goed gemotiveerde arbeidsmag.
- A finansiële
 - B menslike kapitaal
 - C algemene
 - D administrasie
15. Die _____ bevorder die gebruik van veiligheidstoerusting in die werkplek.
- A WBV
 - B WBDV
 - C WAV
 - D WOV
16. Uitkontraktering is ____
- A die proses om die bedreigings van die eksterne omgewing uit te skakel.
 - B om 'n eksterne besigheid of konsultant te kry om werk vir die besigheid te doen.
 - C die aanbieding van professionele advies of hulp aan 'n kliënt.
 - D die vermoë om die gehalte van jou werk volgens sekere kriteria te beoordeel.
17. Die taak van die _____ Departement is om die begroting op te stel om vir die langtermyn finansiële behoeftes van die besigheid te beplan.
- A Aankope
 - B Produksie
 - C Finansiële
 - D Administratiewe

SAKE-SEKTORE/BESIGHEIDSEKTORE

- 18.** Onderskei tussen primêre en sekondêre sektor aktiwiteite.
- A** Die primêre sektor behels die produksie van voltooide goedere wat deur die sekondêre sektor gebruik word in die herwinning van grondstowwe.
 - B** Die primêre sektor behels die verkoop van goedere wat in die sekondêre sektor geproduseer word.
 - C** Die sekondêre sektor behels die ontginning van natuurlike hulpbronne, terwyl die primêre sektor fokus op die verspreiding van hierdie natuurlike hulpbronne.
 - D** Die primêre sektor behels die herwinning en produksie van grondstowwe wat deur die sekondêre sektor in die vervaardiging van voltooide goedere gebruik word.
- 19.** Die BBP (Bruto Binnelandse Produk) van 'n land dui die ____ van die land aan.
- A** ekonomiese stabiliteit
 - B** ekonomiese groei
 - C** politieke onstabiliteit
 - D** sosiale welstand
- 20.** Kies watter van die volgende sektore die meeste tot die Suid-Afrikaanse BBP bydra.
- A** Landbou
 - B** Mynbou
 - C** Vervaardiging
 - D** Vervoer
- 21.** Besighede in hierdie sektor dra by tot die BBP en sal aangeteken word.
- A** Formele
 - B** Informele
 - C** Kwaternêre
 - D** Maatskaplike
- 22.** Faktore wat 'n impak het op lewenstandaarde en besteebare inkomste van gemeenskappe.
- A** Formele
 - B** Informele
 - C** Maatskaplike
 - D** Kwaternêre
- 23.** Onder watter ekonomiese aktiwiteit sou intellektuele beroepe wat gevorderd en gespesialiseerd is, soos denke, navorsing en die ontwikkeling van nuwe idees, val?
- A** Primêre
 - B** Sekondêre
 - C** Tersiêre
 - D** Kwaternêre
- 24.** 'n Mikro-besigheid sal ____
- A** minder as 10 mense in diens hê.
 - B** 10 tot 49 mense in diens hê.
 - C** 50 tot 249 mense in diens hê.
 - D** 250 of meer mense in diens hê.

ENTREPRENEURSKAP

25. 'n Entrepreneur moet die besigheid se teikenmark identifiseer. 'n Teikenmark is 'n groep ____ wat die ____ besluit het om met sy bemarkingspogings en uiteindelik sy handelsware te teiken.
- A maatskappye; besigheid
 - B maatskappye; navorsing
 - C kliënte; besigheid
 - D besigheid; kliënt
26. Die beloning vir 'n entrepreneur wat 'n besigheid begin is ____
- A wins.
 - B laste.
 - C uitgawes.
 - D risiko.
27. Voordat 'n besigheid begin word, moet 'n entrepreneur 'n besigheidsplan opstel. Watter van die volgende moet nie in 'n besigheidsplan ingesluit word nie?
- A Bemarkingsplan – omskryf die teikenmark.
 - B Operasionele/bedryfsplan – fokus op fasiliteite, vervaardiging en toerusting.
 - C Finansiële plan – die hoeveelheid aanvangskapitaal benodig.
 - D Strategiese plan – openbaarmaking van belangrike intellektuele eiendom.
28. Identifiseer die volgende bekende kreatiewe denker.

Figuur 1:<https://en.wikipedia.org/wiki/>

- A Steve Jobs
 - B Bill Gates
 - C Elon Musk
 - D Mark Zuckerberg
29. Wanneer 'n besigheid begin word, moet 'n entrepreneur fondse/kapitaal bekom. Watter opsie is NIE 'n voorbeeld van geleende kapitaal nie?
- A Herbelê kapitaal
 - B Verbandlening
 - C Oortrokke bankrekening
 - D Skuldbriewe

30. Die _____ is **die punt waar totale koste en totale inkomste gelyk** is, wat beteken dat daar geen verlies of wins vir jou klein onderneming is nie.
- A gelykbreekpunt
 - B winsmarge/winsgrens
 - C veiligheidsmarge/veiligheidsgrens
 - D solvensie punt

PROVERTO EBW OLYMPIADE 2023 – GRAAD 10

VAK: Besigheidstudies

RONDE TWEE

Onderwerp: Mikro-Omgewing

Suid-Afrika se werkloosheidskoers in die eerste kwartaal van 2023 is op 32,9 % aangeteken en is van die hoogste ter wêreld.

(<https://www.statssa.gov.za/?p=16312#:~:text=SA%20labour%20market,yond%20unemployment%20%E2%80%93%20Time%2DRelated%20Underemployment%20in%20the%20SA%20labour%20market,the%20highest%20in%20the%20world.,> besoek 2023/06/08)

1. Werkloosheid is 'n makro omgewingsprobleem. Hoe beïnvloed dit die mikro-omgewing?
 - A 'n Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - B 'n Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - C 'n Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
 - D 'n Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
2. 'n Dienskontrak of 'n werkskontrak is 'n soort kontrak wat in die arbeidsreg gebruik word om regte en verantwoordelikhede tussen partye toe te skryf. Wanneer die Menslike Kapitaal bestuurder 'n nuwe kontrak opstel, moet hy/sy die Wet op Basiese Diensvoorwaardes in gedagte hou. Wat is die minimumloon volgens hierdie wet?
 - A R15,60 per uur
 - B R21,69 per uur
 - C R23,19 per uur
 - D R25,42 per uur
3. Dui aan of elk van die volgende situasies vir 'n entrepreneur 'n sterkpunt, 'n swakpunt, 'n geleentheid, of 'n bedreiging verteenwoordig.
 1. Cholera uitbreking in Gauteng.
 2. Geskoolde werknemers.
 3. WVF-fonds in geval van werkloosheid.
 4. Styging in petrolprys.
 - A
 1. Bedreiging
 2. Sterkpunt
 3. Geleentheid
 4. Bedreiging
 - B
 1. Swakpunt
 2. Geleentheid
 3. Sterkpunt
 4. Swakpunt
 - C
 1. Geleentheid
 2. Swakpunt
 3. Bedreiging
 4. Geleentheid
 - D
 1. Sterkpunt
 2. Swakpunt
 3. Geleentheid
 4. Bedreiging

4. Wie benodig die inligting om besluite te kan neem rakende die toekoms van 'n besigheid en om hulle in die rigting van hul visie en missie te lei?
- A Topvlak bestuur.
 - B Middelvlak bestuur.
 - C Laevlak bestuur.
 - D Dag-tot-dag bestuur.

Onderwerp: Mark Omgewing

The youth remain vulnerable in the labour market, with the first quarter of 2023 results showing that the total number of unemployed youth (15-34 years) increased by 241 000 to 4,9 million while there was an increase of 28 000 in the number of employed youth to 5,6 million during the same period.

Die jeug bly kwesbaar in die arbeidsmark, met die eerste kwartaal van 2023 se resultate wat toon dat die totale aantal werklose jeugdige (15-34 jaar) met 241 000 tot 4,9 miljoen toegeneem het, terwyl daar in dieselfde tydperk 'n toename van 28 000 in die aantal werkende jeugdige tot 5,6 miljoen was.

(<https://www.statssa.gov.za/publications/P0211/Media%20release%20QLFS%20Q1%202023.pdf>, besoek 2023/06/08)

5. Werkloosheid is 'n makro omgewingsprobleem. Hoe beïnvloed dit die mark-omgewing?
- A Minder belasting is vir die regering beskikbaar.
 - B Minder kliënte is beskikbaar aangesien minder besteebare inkomste beskikbaar is.
 - C Toename in kliënte namate die vraag na goedere toeneem.
 - D Geen effek op die mark-omgewing nie.

Gebruik die illustrasie hier onder en beantwoord Vrae 6 en 7.

Figuur 1: <https://study.com>

6. Bostaande illustrasie is 'n voorbeeld van onetiese bemarking. Hoe beïnvloed dit die mark-omgewing?
- A 'n Kultuur van wantroue word tussen belanghebbendes in die mark geskep.
 - B Kliënte het onetiese bemarking begin verwag en word nie daardeur gepla nie.
 - C 'n Kultuur van vertroue word tussen besighede en verskaffers geskep.
 - D Daar sal geen direkte uitwerking/invloed op die mark-omgewing wees nie.

7. Watter onetiese praktyk word in die illustrasie oortree?
- A Druktaktiek
 - B Verbruikersadvertensies
 - C Materialisme
 - D Misleidende advertensies
8. _____ is 'n voorbeeld van 'n strategiese alliansie.
- A Woolworths en WWF
 - B Pick n Pay en BP
 - C Checkers en Shoprite
 - D Samsung en Huawei
9. Die SABS is 'n voorbeeld van 'n _____.
- A tussenganger
 - B NRO
 - C bedryfsreguleerder
 - D finansiële instelling

Onderwerp: Makro-Omgewing

10. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling wat in Maart 2022 op StatsSA gepubliseer is.
- Met 'n toekomsblik, word reële BBP-groei in 2023 op _____ geprojekteer, wat 'n beduidende toename in die intensiteit van kragonderbrekings, swakker kommoditeitspryse en die eksterne omgewing weerspieël.
- A 0,1%
 - B 0,5%
 - C 2,0%
 - D 3,1%
11. Die _____ bevorder die gebruik van veiligheidstoerusting in die werkplek.
- A WBV
 - B WBDV
 - C VOW
 - D WVF
12. Die volgende instrument word gebruik om die makro-omgewing te ontleed:
- A Porter se model
 - B PESTLE analise
 - C SSGB analise
 - D Omgewingsanalise

13. Die _____ aard van die omgewing skep uitdagings vir die besigheid.

- A komplekse
- B dinamiese
- C veelvuldige fasette
- D Al die bogenoemde.

14. Die infrastruktuur van 'n land is:

- A Kapitaal goedere
- B Verbruikersgoedere
- C Kollektiewe goedere
- D Produsente goedere

15. Ongeveer ____ van die Suid-Afrikaanse volwasse bevolking is met MIV besmet.

- A 10%
- B 13,7%
- C 15%
- D 20%

Onderwerp: Sake-Sektore

16. Masjiene en toerusting wat tydens die vervaardigingsproses gebruik word is _____.

- A Kapitaal goedere
- B Verbruikersgoedere
- C Kollektiewe goedere
- D Sekondêre goedere

17. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling wat deur Stats SA gepubliseer is.

Die _____ was die belangrikste dryfvere vir groei aan die aanbodkant van die ekonomie.

- A landbou en mynbou
- B bankwese en kleinhandel
- C onderwys en infrastruktuur
- D vervaardiging en finansies

18. Watter maatskappy het die volgende stelling rakende hul Korporatiewe Maatskaplike Verantwoordelikheid vrygestel?

“Daar is baie min betroubare data oor mense met gestremdhede, en wat wel bestaan, is ongelooflik gefragmenteerd. Dit beteken dat hul behoeftes vir beleidmakers grootliks onsigbaar is en meestal deur die wêreldgemeenskap geïgnoreer word.”

- A Tesla
- B Microsoft
- C Apple
- D Coca-Cola

19. Die produk word deur die verskaffer afgelewer net voordat jy dit nodig.
- A SSGB
 - B BSC
 - C RIMS
 - D Net betyds (JIT)

Onderwerp: Sosio-ekonomiese kwessies

20. 'n Nie-winsgedrewe organisasie is staan bekend as 'n _____.
- A NSO
 - B SAB
 - C NOG
 - D GNO
21. Die beskikbaarheid van water, elektrisiteit, vervoer en arbeid binne 'n gebied staan bekend as _____.
- A infrastruktuur
 - B kapitaal uitleg
 - C belegging
 - D bates
22. Watter een van die volgende is nie 'n sosio-ekonomiese kwessie nie?
- A Beurtkrag
 - B Armoede
 - C MIV/VIGS
 - D Werkloosheid
23. Wat word as die grootste oorsaak van onopgevoede/ongeletterde jeug beskou?
- A Gebrek aan finansiële hulpbronne.
 - B Gebrek aan regeringsbeleid.
 - C Gebrek aan opvoedkundige infrastruktuur.
 - D Gebrek aan ouerbetrokkenheid.
24. Watter van die volgende is 'n algemene sosiale impak van oorlog?
- A Verplasing van bevolkings.
 - B Ekonomiese groei.
 - C Kulturele bewaring.
 - D Verhoogde toegang tot gesondheidsorg.

Onderwerp: Vorms van Eienaarskap

25. Kies die korrekte proses vir die bestuur van 'n sakeonderneming.
- A Identifisering van 'n geleentheid; Assessering van hulpbronne benodig; Ontwikkeling van 'n besigheidsplan; Bestuur van entrepreneuriese onderneming.
 - B Bestuur van entrepreneuriese onderneming; Assessering van hulpbronne benodig; Identifisering van 'n geleentheid; Ontwikkeling van 'n besigheidsplan.
 - C Assessering van hulpbronne benodig; Identifisering van 'n geleentheid; Ontwikkeling van 'n besigheidsplan; Bestuur van entrepreneuriese onderneming.
 - D Ontwikkeling van 'n besigheidsplan; Assessering van hulpbronne benodig; Identifisering van 'n geleentheid; Bestuur van entrepreneuriese onderneming.
26. Watter een van die volgende begrippe word deur hierdie stelling gedefinieer: Die dood/afsterwe van die eenaar van 'n onderneming sal nie die bestaan van die onderneming beïnvloed nie?
- A Solvensie
 - B Kontinuiteit
 - C Aanspreeklikheid
 - D Likwidasie
27. Watter van die volgende elemente moet 'n onderneming oorweeg om gevestig te word?
- A Gebeurlikheidsplan
 - B Plan van aksie
 - C Besigheidsplan
 - D Doelwitplan
28. Verduidelik die term “progressiewe belasting”.
- A Hoër belastingkoerse vir diegene met hoër inkomste of meer rykdom.
 - B Die belastingbetaler se vermoë om te betaal.
 - C 'n Besigheid wat nie inkomstebelasting betaal nie.
 - D 'n Enkelbedrag belasting.
29. Wat is die maksimum hoeveelheid belasting betaalbaar deur maatskappye?
- A 16%
 - B 23%
 - C 27%
 - D 45%
30. Watter van die volgende begrippe beteken dat 'n persoon, volgens die wet, toestemming het om kontrakte soos vennootskapsooreenkomste aan te gaan?
- A Sessie
 - B Kontraktuele kapasiteit
 - C Subrogasie
 - D Fidusiêre kapasiteit

GRAAD 10
RONDE 1 & 2

2023 2024 2025

MEMO

2023

GRADE 10 GRAAD

ROUND ONE MEMORANDUM RONDE EEN

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. B	6. B	11. A	16. C	21. C	26. C
2. A	7. C	12. C	17. C	22. A	27. A
3. A	8. C	13. A	18. B	23. A	28. C
4. B	9. A	14. B	19. B	24. C	29. C
5. C	10. D	15. C	20. B	25. D	30. C

/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. D	6. C	11. C	16. B	21. A	26. A
2. A	7. B	12. C	17. C	22. C	27. D
3. C	8. B	13. A	18. D	23. D	28. C
4. A	9. C	14. B	19. B	24. A	29. A
5. A	10. A	15. A	20. C	25. C	30. A

/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. C	6. C	11. D	16. C	21. A	26. B
2. B	7. C	12. C	17. B	22. C	27. D
3. D	8. C	13. B	18. C	23. B	28. C
4. D	9. A	14. A	19. D	24. B	29. D
5. B	10. A	15. A	20. C	25. A	30. A

/30

2023

GRADE 10 GRAAD

ROUND TWO MEMORANDUM RONDE TWEE *Final Round* *Finale Ronde*

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. A	6. D	11. A	16. A	21. B	26. D
2. C	7. B	12. C	17. A	22. B	27. C
3. A	8. B	13. B	18. B	23. B	28. D
4. D	9. B	14. C	19. C	24. B	29. A
5. A	10. A	15. C	20. D	25. B	30. A

/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. D	6. A	11. A	16. A	21. A	26. B
2. D	7. D	12. B	17. D	22. A	27. C
3. A	8. B	13. B	18. B	23. A	28. A
4. A	9. C	14. C	19. D	24. A	29. C
5. B	10. A	15. B	20. A	25. A	30. B

/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. A	6. A	11. B	16. C	21. B	26. C
2. C	7. D	12. D	17. A	22. C	27. B
3. D	8. C	13. A	18. C	23. B	28. A
4. B	9. C	14. B	19. A	24. B	29. A
5. C	10. A	15. B	20. C	25. B	30. C

/30

2024

GRADE 10 GRAAD

ROUND ONE MEMORANDUM RONDE EEN

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. B	6. D	11. D	16. B	21. B	26. D
2. C	7. B	12. B	17. C	22. C	27. B
3. B	8. B	13. A	18. A	23. C	28. B
4. B	9. C	14. B	19. B	24. B	29. D
5. C	10. A	15. D	20. C	25. B	30. D

/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. A	6. C	11. C	16. B	21. C	26. D
2. B	7. C	12. B	17. A	22. B	27. D
3. C	8. B	13. D	18. B	23. D	28. C
4. A	9. B	14. A	19. C	24. A	29. C
5. B	10. C	15. A	20. C	25. C	30. C

/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. B	6. B	11. C	16. B	21. C	26. D
2. C	7. B	12. D	17. D	22. B	27. D
3. C	8. C	13. C	18. B	23. C	28. B
4. C	9. C	14. B	19. C	24. B	29. C
5. A	10. B	15. C	20. B	25. A	30. D

/30

2024

GRADE 10 GRAAD

ROUND TWO MEMORANDUM RONDE TWEE *FINALE RONDE FINAL ROUND*

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. C	6. B	11. B	16. C	21. C	26. B
2. D	7. B	12. C	17. C	22. C	27. A
3. C	8. C	13. D	18. C	23. A	28. C
4. C	9. D	14. A	19. D	24. B	29. A
5. B	10. B	15. B	20. A	25. B	30. C

/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. D	6. A	11. A	16. A	21. A	26. B
2. D	7. D	12. B	17. D	22. A	27. C
3. A	8. B	13. A	18. B	23. A	28. A
4. A	9. B	14. B	19. D	24. A	29. C
5. B	10. A	15. B	20. A	25. A	30. D

/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1. B	6. B	11. B	16. B	21. B	26. B
2. B	7. C	12. D	17. A	22. B	27. C
3. D	8. C	13. C	18. B	23. C	28. B
4. A	9. C	14. C	19. B	24. D	29. D
5. A	10. B	15. A	20. B	25. A	30. C

/30

* USE A BLACK PEN OR HB PENCIL TO COMPLETE THE ANSWER SHEET *No colour pens allowed

I, _____ (Name and Surname) declare that this olympiad answer sheet is my own work and demonstrates my own abilities and knowledge and does not involve teamwork.

TODAY'S DATE DAY MONTH YEAR GRADE **NB!**

SCHOOL NAME

FIRST NAME INITIALS *Example: Alex John Khumalo A J Please do not include your surname*

LEARNER SURNAME *Example: Khumalo *Please do not include your first names*

DATE OF BIRTH Female Male

LEARNER EMAIL (If available)

LEARNER Mobile Number 0 (If available)

SELECT THE SUBJECT/SUBJECTS (Mark a block with a X)

ACCOUNTING BUSINESS STUDIES ECONOMICS

NB! Colour a circle completely to mark your correct answer
If your answer is not marked correctly your answer will be invalid

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

TOTAL ____/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

TOTAL ____/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

TOTAL ____/30

* USE A BLACK PEN OR HB PENCIL TO COMPLETE THE ANSWER SHEET *No colour pens allowed

I, _____ (Name and Surname) declare that this olympiad answer sheet is my own work and demonstrates my own abilities and knowledge and does not involve teamwork.

TODAY'S DATE DAY MONTH YEAR GRADE **NB!**

SCHOOL NAME

FIRST NAME INITIALS *Example: Alex John Khumalo A J Please do not include your surname*

LEARNER SURNAME *Example: Khumalo *Please do not include your first names*

DATE OF BIRTH Female Male

LEARNER EMAIL (If available)

LEARNER Mobile Number 0 (If available)

SELECT THE SUBJECT/SUBJECTS (Mark a block with a X)

ACCOUNTING ☐ BUSINESS STUDIES ☐ ECONOMICS ☐

NB! Colour a circle completely to mark your correct answer ● **B C D**
If your answer is not marked correctly your answer will be invalid

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

TOTAL ____/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

TOTAL ____/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

TOTAL ____/30

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD

Gr 9 10 11 12

www.proverto.co.za

First Round Gr 10 11 12: 6 May

2026

NASIONALE HOËRSKOOLOLIMPIADE

Gr 9 10 11 12

olympiads@proverto.co.za

Final Round Gr 10 11 12: 29 July
First and Final Round Gr 9:

JANUARY	FEBRUARY	MARCH	APRIL	MAY	JUNE	JULY	AUGUST	SEPTEMBER	OCTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 THU 2 FRI 3 SAT 4 SUN 5 MON 6 TUE 7 WED 8 THU 9 FRI 10 SAT 11 SUN 12 MON 13 TUE 14 WED 15 THU 16 FRI 17 SAT 18 SUN 19 MON 20 TUE 21 WED 22 THU 23 FRI 24 SAT 25 SUN 26 MON 27 TUE 28 WED 29 THU 30 FRI 31 SAT	1 SUN 2 MON 3 TUE 4 WED 5 THU 6 FRI 7 SAT 8 SON 9 MON 10 TUE 11 WED 12 THU 13 FRI 14 SAT 15 SUN 16 MON 17 TUE 18 WED 19 THU 20 FRI 21 SAT 22 SUN 23 MON 24 TUE 25 WED 26 THU 27 FRI 28 SAT 29 SUN 30 MON 31 TUE	1 SUN 2 MON 3 TUE 4 WED 5 THU 6 FRI 7 SAT 8 SON 9 MON 10 TUE 11 WED 12 THU 13 FRI 14 SAT 15 SON 16 MON 17 TUE 18 WED 19 THU 20 FRI 21 SAT 22 SUN 23 MON 24 TUE 25 WED 26 THU 27 FRI 28 SAT 29 SUN 30 MON 31 TUE	1 WED 2 THU 3 FRI 4 SAT 5 SUN 6 MON 7 TUE 8 WED 9 THU 10 FRI 11 SAT 12 SUN 13 MON 14 TUE 15 WED 16 THU 17 FRI 18 SAT 19 SUN 20 MON 21 TUE 22 WED 23 THU 24 FRI 25 SAT 26 SUN 27 MON 28 TUE 29 WED 30 THU	1 FRI 2 SAT 3 SUN 4 MON 5 TUE 6 Round One 10 11 12 7 THU 8 FRI 9 SAT 10 SUN 11 MON 12 TUE 13 WED 14 THU 15 FRI 16 SAT 17 SUN 18 MON 19 TUE 20 WED 21 THU 22 FRI 23 SAT 24 SUN 25 MON 26 TUE 27 WED 28 THU 29 FRI 30 SAT 31 SUN	1 MON 2 TUE 3 WED 4 THU 5 FRI 6 SAT 7 SUN 8 MON 9 TUE 10 WED 11 THU 12 FRI 13 SAT 14 SUN 15 MON 16 TUE 17 WED 18 THU 19 FRI 20 SAT 21 SUN 22 MON 23 TUE 24 WED 25 THU 26 Final Entry Gr 9 27 SAT 28 SUN 29 MON 30 TUE	1 WED 2 THU 3 FRI 4 SAT 5 SUN 6 MON 7 TUE 8 WED 9 THU 10 FRI 11 SAT 12 SUN 13 MON 14 TUE 15 WED 16 THU 17 FRI 18 SAT 19 SUN 20 MON 21 TUE 22 WED 23 THU 24 FRI 25 SAT 26 SUN 27 MON 28 TUE 29 Final Round 9 10 11 12 30 THU 31 FRI	1 SAT 2 SUN 3 MON 4 TUE 5 WED 6 THU 7 FRI 8 SAT 9 SUN 10 MON 11 TUE 12 WED 13 THU 14 FRI 15 SAT 16 SUN 17 MON 18 TUE 19 WED 20 THU 21 FRI 22 SAT 23 SUN 24 MON 25 TUE 26 WED 27 THU 28 FRI 29 SAT 30 SUN 31 MON	1 TUE 2 WED 3 THU 4 FRI 5 SAT 6 SUN 7 MON 8 TUE 9 WED 10 THU 11 FRI 12 SAT 13 SUN 14 MON 15 TUE 16 WED 17 THU 18 FRI 19 SAT 20 SUN 21 MON 22 TUE 23 WED 24 THU 25 FRI 26 SAT 27 SUN 28 MON 29 TUES 30 WED	1 THU 2 FRI 3 SAT 4 SUN 5 MON 6 TUE 7 WED 8 THU 9 FRI 10 SAT 11 SUN 12 MON 13 TUE 14 WED 15 THU 16 FRI 17 SAT 18 SUN 19 MON 20 TUE 21 WED 22 THU 23 FRI 24 SAT 25 SUN 26 MON 27 TUE 28 WED 29 THU 30 FRI 31 SAT	1 SUN 2 MON 3 TUE 4 WED 5 THU 6 FRI 7 SAT 8 SUN 9 MON 10 TUE 11 WED 12 THU 13 FRI 14 SAT 15 SUN 16 MON 17 TUE 18 WED 19 THU 20 FRI 21 SAT 22 SUN 23 MON 24 TUE 25 WED 26 THU 27 FRI 28 SAT 29 SUN 30 MON	1 TUE 2 WED 3 THU 4 FRI 5 SAT 6 SUN 7 MON 8 TUE 9 WED 10 THU 11 FRI 12 SAT 13 SUN 14 MON 15 TUE 16 WED 17 THU 18 FRI 19 SAT 20 SUN 21 MON 22 TUE 23 WED 24 THU 25 FRI 26 SAT 27 SUN 28 MON 29 TUE 30 WED 31 THU

ACCOUNTING

BUSINESS STUDIES

ECONOMICS

EMS

UJ FINO

BESIGHEIDSTUDIES

REKENINGKUNDE

EKONOMIE

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD

NASIONALE HOÛRSKOOL OLIMPIADE

Grade 10 11 12

ACCOUNTING * REKENINGKUNDE

BUSINESS STUDIES * BESIGHEISTUDIES

ECONOMICS * EKONOMIE

UJ FIMO Free Optional * Gratis

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

PROVERTO Olympiad Organiser

Contact Us: 011 954 1222

Email: olympiads@proverto.co.za

WhatsApp: 082 853 5030

www.proverto.co.za

FIRST ROUND 6 MAY

2026

SECOND ROUND 29 JULY

OLYMPIAD ENTRY FORM Gr 10 11 12**SCHOOL DETAILS / SKOOL BESONDERHEDE**Scan and email completed entry forms to: olympiads@proverto.co.za

Name of School:			
School Email:			
Province:		District:	
Government School ☐	Private School ☐	Olympiad Exam Papers 2026 Round 1 & 2 Language Preference	English ☐ Afrikaans ☐

EDUCATOR DETAILS / ONDERWYSER INLIGTING * All communication will be sent to the educator email provided

Name and Surname:			Title:	
Subject Taught:			Grade:	
Educator email:		Educator mobile:		

EDUCATOR DETAILS / ONDERWYSER INLIGTING

Name and Surname:			Title:	
Subject Taught:			Grade:	
Educator email:		Educator mobile:		

EDUCATOR DETAILS / ONDERWYSER INLIGTING

Name and Surname:			Title:	
Subject Taught:			Grade:	
Educator email:		Educator mobile:		

EDUCATOR DETAILS / ONDERWYSER INLIGTING

Name and Surname:			Title:	
Subject Taught:			Grade:	
Educator email:		Educator mobile:		

Grade 10 11 12 Olympiads: Accounting/Business Studies/Economics
Rekeningkunde/Besigheidstudies/Ekonomie

EARLY BIRD ENTRY DATE: 26 February 2026**EARLY BIRD ENTRY FEE PER LEARNER PER YEAR: R 100-00****ENTRY FEE PER LEARNER PER YEAR: R 120-00 FINAL ENTRY DATE: 22 April 2026****PROVERTO OLYMPIAD ORGANISER BANK DETAILS:**

BANK:	FIRST NATIONAL BANK
ACCOUNT NAME:	PROVERTO
BRANCH NAME:	FNB KEYWEST (250655)
ACCOUNT NUMBER:	EFT PAYMENTS: 6279 751 3192
ACCOUNT NUMBER:	CASH PAYMENTS: 6279 751 3184
REFERENCE:	SCHOOL NAME

ACCOUNT TYPE: SAVINGS
ACCOUNT TYPE: CHEQUE

DEPARTMENT OF
FINANCE AND INVESTMENT
MANAGEMENT

Grade 10 11 12

ACCOUNTING * REKENINGKUNDE

BUSINESS STUDIES * BESIGHEISTUDIES

ECONOMICS * EKONOMIE

UJ FIMO Free Optional * Gratis

FIRST ROUND 6 MAY**PROVERTO**

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

2026**PROVERTO Olympiad Organiser**

Contact Us: 011 954 1222

Email: olympiads@proverto.co.za

WhatsApp: 082 853 5030

www.proverto.co.za**SECOND ROUND 29 JULY****OLYMPIAD ENTRY FORM GR 10 11 12**Name of School: School Email: TOTAL LEARNERS: Grade 10 Grade 11 Grade 12 TOTAL LEARNERS

4 - IN - ONE OLYMPIAD: 3 SUBJECTS AND UJ FIMO Olympiad (Gr 10 11 12) * Learners may write all the olympiads OR choose their subjects

*Olympiads available in Afrikaans and English

PERMISSION / PERMISSIE

As a participant in the competition, I consent to the sharing of information, given by me, between Proverto (the organiser) and any sponsors of the Olympiad in order to assist me and contact me by email, phone, text or post. (In terms of the POPI Act)

Scan completed entry forms and email to: olympiads@proverto.co.za

	LEARNER FIRST NAME	LEARNER SURNAME	GRADE	Mark with an "X"	
1.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
2.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
3.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
4.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
5.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
6.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
7.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
8.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
9.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
10.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
11.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
12.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
13.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
14.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐
15.				Yes, I Agree ☐	No, do not share my information ☐

TURN PAGE TO ENTER MORE LEARNERS OR COPY THIS PAGE

* There is no limit to the total learners entered per grade/school

Page 2

For more information or Olympiad Past Papers and Free Olympiad Preparation Study Guides visit: www.proverto.co.za

Test your knowledge
Your subjects, your choice

2026

Toets jou kennis
Jou vakke, jou keuse

National High School OLYMPIAD Gr 9 10 11 12 Nasionale Hoërskool Olimpiade

Subjects:
EMS
ACCOUNTING
BUSINESS STUDIES
ECONOMICS
UJ FIMO Olympiad

Enter for 1 or 2 or all 4 subjects!

ENTRY CLOSING DATES 2026:

26 February 2026 (Early Bird)
22 April (Final deadline)

Vakke:
EBW
REKENINGKUNDE
BESIGHEIDSTUDIES
EKONOMIE
UJ FIMO Olimpiade

Skryf in vir 1 of 2 of al 4 vakke!

Grade 10 11 12

First Round: 6 May | Second Round: 29 July

Grade 9 | One round: 29 July

Win your share of over R 100 000,00 in Prizes!
Cash prizes, exciting gifts and valuable bursaries

Olympiad participants receive certificates

Download your free study guides from www.proverto.co.za

PROVERTO
Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Olympiad Organiser

Contact Us: 011 954 1222

email: olympiads@proverto.co.za

Whats App: 082 853 5030

Download ENTRY FORMS from

www.proverto.co.za

or email your request to receive an entry form to:

olympiads@proverto.co.za

Olympiad Entry Fees 2026: Grade 10 11 12

*TOTAL COST for all subjects, both rounds per year

R 100 per learner (Early Bird deadline 26 Feb)

R 120 per learner (Final Deadline 22 April)

Olympiad Entry Fees 2026: Grade 9

R 60-00 per learner (Early Bird deadline 26 Feb)

R 80-00 per learner (Final Deadline 26 June)

DOWNLOAD YOUR FREE STUDY GUIDES FROM WWW.PROVERTO.CO.ZA

**DEPARTMENT OF
FINANCE AND INVESTMENT
MANAGEMENT**